

Aan : gemeenteraad
Van : college
Datum : 5 april 2022
Onderwerp : Update stand van zaken opvang Oekraïense vluchtelingen

In het begin van de humanitaire crisis hebben wij u in het presidium direct mondeling geïnformeerd over de opvang van Oekraïense vluchtelingen in de gemeente Alkmaar. Aanvullend hebben wij u bericht over het openen van een doorstroomlocatie in het Sportpaleis.

Hierbij informeren wij u nader over de getroffen acties, vorderingen en waar we momenteel staan.

Oekraïense vluchtelingen

Momenteel worden er in de gemeente circa 440 vluchtelingen uit Oekraïne opgevangen.

De opvang is nu geconcentreerd langs drie wegen:

- Hotel Rijper Eilanden telt circa 210 bewoners.
- In hotel Stad en Land worden 50 personen opgevangen. Veel Alkmaarders zijn ook zeer persoonlijk betrokken bij de oorlogssituatie in Oekraïne en verzorgen zelf opvang.
- Bij particulieren zijn volgens de laatste gegevens 180 personen opgevangen.

Op Europarcs Rijper Eilanden worden momenteel circa 100 personen opgevangen die via een bedrijf daar geplaatst zijn. Deze groep zal via de regionale of landelijke doorstroomlocatie naar elders buiten Alkmaar verplaats worden.

Doorstroomlocatie Sportpaleis

Rond 16 maart is de doorstroomlocatie Sportpaleis in gebruik genomen.

Voor een goede verdeling van de vluchtelingen over ons land maakte onze Veiligheidsregio tot dat moment gebruik van de centrale opvanglocatie van Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland in Amsterdam. Met de opening van de doorstroomlocatie Sportpaleis bereiken vluchtelingen sneller onze eigen regio zonder na hun lange reis nog eens een extra locatie in Amsterdam te moeten bezoeken.

De doorstroomlocatie staat onder verantwoordelijkheid van de Veiligheidsregio NHN.

De vluchtelingen verblijven maximaal 1 dag in de doorstroomlocatie in het sportpaleis. Hier kan eerste opvang, eventuele medische zorg en registratie plaatsvinden alsmede worden bepaald welke gemeente voor langere tijd de opvang gaat verzorgen. Vervolgens reizen de vluchtelingen door naar die gemeente en de plek waar zij voor langere tijd kunnen blijven. In de doorstroomlocatie wordt ook de eerste screening op de geldigheid van documenten gedaan.

Opgave Veiligheidsregio's

Begin maart heeft het kabinet aan de voorzitters van de veiligheidsregio's gevraagd om:

1. Coördineer binnen de Veiligheidsregio de realisatie van opvanglocaties om minimaal 1.000 vluchtelingen uit Oekraïne binnen twee weken op te vangen of zoveel sneller als mogelijk. Het gaat hierbij om het volledig realiseren van locaties, het inrichten van locaties en de daadwerkelijke

zelfstandige exploitatie. Dit kan een mix zijn van publieke, private en/of publiek-private initiatieven. Houd rekening met ten minste zes maanden. Voor Alkmaar betekent dit het realiseren van 180 opvangplekken.

2. Coördineer vervolgens binnen de Veiligheidsregio de realisatie van opvanglocaties om 1.000 additionele vluchtelingen uit Oekraïne op te vangen. Voor Alkmaar geldt wederom de opdracht om nog eens 180 plekken ter beschikking te hebben. Alkmaar voldoet ruimschoots aan de opdracht om binnen zes weken 360 vluchtelingen op te vangen.

Opvanglocaties

We kiezen voor geconcentreerde locaties waarbij vluchtelingen bij elkaar gehuisvest zijn, maar waarbij wel spreiding is van deze locaties over de gemeente. Op deze manier kunnen we veel zaken centraal coördineren zoals de zorg, onderwijs, medicijnen, levensbehoeften en verzorgingsmiddelen.

Wij werken aan opvang in/door:

- de spoedplaatsen in het regionaal wooncentrum aan de Picassolaan;
- hotels in de gemeente, binnen en buiten de stad;
- flex-units / chalets;
- inventarisatie leegstaande (kantoor)panden;
- gemeentelijk vastgoed.

Inventarisatie vindt plaats naar geschiktheid qua aantal opvangplekken, moment van beschikbaar komen en benodigde kosten. Omdat het vaak kantoorpanden betreft zijn extra werkzaamheden op gebied van keukens, sanitair en douches noodzakelijk. Vergunningverlening, zeker ook op het aspect brandveiligheid, vormt een tijdsfactor. Voor gemeentelijk vastgoed geldt dat hier ook gekeken wordt of het verkoopproces getemporeerd kan worden om panden langere tijd nog beschikbaar te houden.

Registratie in BasisRegistratiePersonen (BRP)

Oekraïners mogen zich inschrijven in de BRP. Particulieren met vluchtelingen in huis kunnen een afspraak maken via 14072 om de vluchteling in te laten schrijven. Ook benadert KCC mensen actief om afspraken in te plannen die zich al eerder hebben gemeld bij de gemeente om aan te geven dat ze vluchtelingen in huis hebben. Op de Gemeentelijke Opvanglocaties gaat burgerzaken op locatie mensen inschrijven. Voor Rijper Eilanden is dit afgelopen woensdag al gebeurd. Bij inschrijving in de BRP blijkt of er vluchtelingen bij zitten die opgenomen moeten worden in de reguliere asielprocedure.

In de doorstroomlocaties vindt sinds kort de toets plaats op de status van de vluchteling. Daarmee worden mensen die geen recht hebben op verblijf hier uit het plaatsingsproces gehaald.

Communicatie

Voor succesvol en efficiënte opvang is een goede communicatie noodzakelijk.

De website is uitgebreid met informatie voor vluchtelingen en voor particulieren die mensen in huis opvangen.

Particulieren kunnen hiermee makkelijk relevante informatie verkrijgen.

Daarnaast werken we met een nieuwsbrief voor raadsleden: <https://gemeente-alkmaar.foleon.com/interne-magazines/raadsniewsbrief-oekraïne/>

Deze wordt steeds bijgewerkt met de laatste informatie.

Ondersteuning vanuit Rijk

De opvang van Oekraïense vluchtelingen omvat onder andere het inrichten van de opvang zelf (bed, eten en acute medische zorg). Vervolgens gaat het om organiseren van andere basisvoorzieningen zoals onderwijs, reguliere zorg, taal en arbeidsmarkt.

Het kabinet heeft aangegeven de kosten die gemaakt zullen worden integraal te vergoeden. Over de wijze van vergoeden zullen nadere afspraken worden gemaakt.

Tot op heden is er vanuit het Rijk nog geen concreet voorstel gekomen.

In de Kamerbrief stelt het kabinet hierover:

“Om hier uitvoering aan te geven werkt het kabinet aan een regeling. Uitgangspunt hierbij is dat de opvang en het leefgeld gelijkwaardig zijn aan de verstrekkingen die aangeboden worden aan asielzoekers en vergunninghouders die verblijven bij het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA).

Ten aanzien van de compensatie aan gemeenten wordt ingezet op het gebruik van een normbedrag.

Uitgangspunt hierbij is reële compensatie van de extra kosten als gevolg van de opvang van ontheemden uit Oekraïne.

De hoogte en omvang daarvan vragen om een politiek bestuurlijke afweging, met als uitgangspunt dat gemeenten er als gevolg van de opvang van ontheemden uit Oekraïne niet slechter voor komen te staan dan daarvoor.”

Financiën

De opvang is dermate acuut dat er afspraken gemaakt worden en dat er verplichtingen zijn aangegaan. Ook met het oog op de toekomst willen wij ons prepareren op een grotere opvangbehoefte en daartoe indien onvermijdbaar verplichtingen voor aangaan.

Tegelijkertijd werkt het Rijk nog aan een compensatie/vergoedingsregeling.

Momenteel werken we aan een prognose van de doorlopende kosten in de gemeentelijke opvanglocaties.

In de komende burap I leggen wij de uitkomsten hiervan aan u voor. Hopelijk is er dan ook meer bekend over de compensatieregeling vanuit het rijk. En kunnen wij u direct een meer compleet beeld voorleggen.

Gemeentelijke Crisis Organisatie

De gemeente heeft een crisis organisatie ingericht.

Zij richt zich op de zorg en opvang van de vluchtelingen en op aspecten als bijvoorbeeld trauma-opvang, inkomensvoorzieningen, zorg (medicijnen), voorzieningen voor kinderen (scholingsactiviteiten), faciliteiten als internet etc.

Primair richt men zich op het tijdig realiseren van voldoende opvangplekken.

Parallel hieraan is ze bezig met de het optuigen van de inrichting voor de secundaire voorzieningen.

De Crisis Organisatie bestaat uit:

Bestuurlijk team: burgemeester, wethouder Dijkman, projectleider, communicatie, vastgoed.

Projectgroep: projectleider, communicatie, financiën, sociaal domein, facilitair, burgerzaken, OOV, juridische zaken.